

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ**

**ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ
У ВІРТУАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ**

МОНОГРАФІЯ

**КИЇВ
2014**

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ

**ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ
У ВІРТУАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ**

Монографія

Київ
2014

УДК 159.923:004.738.5

ББК 88.37:32.973.202

Л87

Рекомендовано до друку

*Вченою радою Інституту обдарованої дитини НАПН України
(протокол № 6 від 25.06.2014 р.)*

Рецензенти:

О. І. Бондарчук, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології управління ДВНЗ УМО НАПН України;

Ю. М. Ковальчук, кандидат психологічних наук, доцент, вчений секретар ЮД НАПН України

Лучинкіна А. І., Мілютіна К. Г., Яншина Т. А.

Л87 Психологічні особливості соціалізації обдарованих дітей у віртуальному просторі: монографія / А. І. Лучинкіна, К. Г. Мілютіна, Т. А. Яншина. - К. : Інститут обдарованої дитини, 2014. - 252 с.

ISBN 978-966-2633-48-1

У монографії йдеться про психологічні закономірності соціалізації обдарованої особистості в Інтернет-просторі, розкривається погляд на соціалізацію обдарованої особистості в Інтернеті як на процес розширення власного досвіду, звергається увага на те, що соціалізація в Інтернет-середовищі є вагомим складовим елементом соціалізації особистості. Автори розглядають складові, структуру та етапи Інтернет-соціалізації. Важливою частиною монографії є розроблена система психологічного супроводу процесу Інтернет-соціалізації та профілактики девіантного розвитку обдарованих підлітків.

Монографія розрахована на науковців і педагогічних працівників: педагогів, психологів, соціальних педагогів, студентів вищих навчальних закладів.

УДК 159.923:004.738.5

ББК 88.37:32.973.202

ISBN 978-966-2633-48-1

О Інститут обдарованої дитини
НАПН України, 2014

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ІНТЕРНЕТ ЯК ІНСТИТУТ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОБДАРОВаних ДІТЕЙ І ПІДЛІТКІВ	9
1.1. Специфіка Інтернету як соціалізувального середовища обдарованих дітей і підлітків	9
1.2. Ознаки Інтернету як інституту соціалізації	34
1.3. Мотивація користування Інтернетом обдарованих дітей і підлітків	42
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	79
РОЗДІЛ 2. ІНТЕРНЕТ-СОЦІАЛІЗАЦІЯ	82
2.1. Поняття та фактори Інтернет-соціалізації	82
2.2. Основні відмінності між реальною та віртуальною соціалізацією	83
2.3. Віртуальний простір як інститут соціалізації особистості	84
2.4. Підходи до розуміння віртуальної особистості	88
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	99
РОЗДІЛ 3. ПРОФЕСІЙНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ В ІНТЕРНЕТ-ПРОСТОРИ ОБДАРОВаних ДІТЕЙ І ПІДЛІТКІВ	100
3.1. Формування професійної ідентичності у віртуальному просторі	100
3.2. Професійні Інтернет-спільноти як умова самовизначення обдарованих дітей та підлітків	123
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	151
РОЗДІЛ 4. ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ ОБДАРОВаних ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ В ІНТЕРНЕТ-СЕРЕДОВИЩІ	152
4.1. Соціально-психологічна природа життєвих завдань особистості	152
4.2. Психологічні особливості моделювання життєвих завдань особистості	166
4.3. Екзистенціально-психологічний контекст моделювання життєвих завдань особистості	168
4.4. Поняття копінг-стратегії та її вплив на формування узгодженості життєвих завдань особистості	170
4.5. Емпіричне дослідження копінг-стратегій та асертивності як чинників формування узгодженості життєвих завдань у школярів, які належать до професійно спрямованих Інтернет-спільнот	185
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 4	200

РОЗДІЛ 5. Профілактика викривлень Інтернет-соціалізації обдарованих дітей і підлітків	203
5.1. Напрями, форми попередження викривлень віртуальної соціалізації.....	203
5.2. Реалізація програм психологічного супроводу на доінтернетному етапі	207
5.3. Ефективність корекційних впливів на користувачів, які перебувають на початковому етапі Інтернет-соціалізації	215
5.4. Особливості психологічного супроводу користувачів на основному етапі Інтернет-соціалізації.....	226
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 5	233
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	236
ДОДАТКИ	243